

प्रदीप, eines Commentars zum AK. COLEBR. Misc. Ess. II, 18. Er wird auch अच्युतोपाध्याय genannt.

अच्युतदत्त (अच्युत + दत्त) m. N. pr. Davon stammt das im gaṇa dāma-
न्यादि erscheinende अच्युतदत्ति, Name eines Kriegerstammes.

अच्युतत m. N. pr. Davon das im gaṇa dāman्यादि erwähnte अच्युत-
त्ति. Vielleicht eine Verstümmelung des vorhergehenden Wortes.

अच्युतमूर्ति (अच्युत + मूर्ति) m. ein Beiname Viṣṇu's, Dhātvas. 76,
5. — Vgl. अच्युत.

अच्युतस्थल (अच्युत Viṣṇu + स्थल) n. N. pr. ein Ort im Pen-
dshab, MBh. 8, 2062.

अच्युतायन (अच्युत + अयन) m. Viṣṇu's oder Kṛṣṇa's älterer
Bruder; ein Beiname a) Balarāma's AK. 1, 1, 18. H. 225. — b) In-
dra's H. 171.

अच्युतोपाध्याय (अच्युत + उपाध्याय) m. N. pr. = अच्युतनल्लकिन् Co-
LEBR. Misc. Ess. II, 53. Wils. Lex. 1ste Ausg. Pref. XXIV.

अञ्ज् अञ्जति Dhātup. 7, 55. (med. kommt gleichfalls vor). Nach P. 2, 4,
56, 57. fehlen die generellen Formen; Siddh. K. 115, a. dagegen bildet:
अञ्जिथ, अञ्जिता, अञ्जिष्यति, अञ्जोत् (vgl. Vop. 8, 60.), अञ्जिष्यत्. Der Pa-
latal geht nie in den Guttural über P. 7, 3, 60. 1) gehen Dhātup. 7, 55.
Vop. 8, 58. — 2) treiben, ἄγω, ago: अञ्जति वङ्गिं सदनान्यच्छ्वं RV. 9, 91, 1.
अस्मदा निदा वधैरेजेत उर्मतिम् 1, 129, 6. 174, 3. 7, 5, 6. AV. 4, 37, 2. —
अञ्जिमन् einen Wettlauf anstellen Çat. Br. 2, 4, 3, 5, 1, 1, 3. pass.: कृ-
त्वा हि द्वेणो अञ्जये जग्मे वृज्जी न कृत्यः RV. 6, 2, 8. अञ्जमानः vom Pferde
5, 30, 14. — 3) schwingen, schleudern Dhātup. Vop. यानिः शारीराञ्जितं
स्यूर्मरश्मये RV. 1, 112, 16.

— अय wegtreiben: अय त्वं परिपुन्यिर्नमज RV. 1, 42, 3. 10, 3, 1. Art.
Br. 5, 28.

— अमि in Verbindung bringen, vereinigen: यत्सम्यच्चो मिथुनाव्य-
ञ्जव RV. 1, 179, 3.

— अय hinabtreiben, hinabschaffen: अयोपामेकं उदकं गामवाञ्जति RV.
1, 161, 10.

— अया 1) herbeitreiben, verschaffen: अया नष्टं यथा पशुम् RV. 1, 23, 13.
83, 5. 5, 2, 5. 8, 45, 3. VS. 23, 19. Art. Br. 1, 27. med.: अया धनुर्मज्ध्वम् RV.
6, 48, 11. — 2) herbeitreiben (intrans.), fahrend herbeitkommen: अया सैव-
नैरञ्जति RV. 5, 37, 4.

— अया herantreiben: गामभ्यान् शुक्ताम् P. 8, 1, 8, Sch.

— उद् 1) her austreiben: गा उदाञ्जत् RV. 2, 12, 3. 14, 3. 24, 3. 4, 1, 13. Bṛh.
Âr. Up. 3, 1, 1. med.: उञ्जिया उदाञ्जत् RV. 1, 112, 12. 3, 44, 5. स एता गा उ-
दञ्जताम् Bṛh. Âr. Up. 3, 1, 1. ब्रह्मगवीरुदञ्जते 3, 7, 1. — 2) ausziehen, med.:
उच्छ्रुक्तामत्कमजते सिमस्मात् er zieht jeglichem Ding das glänzende Ge-
wand (Ansehen) aus RV. 1, 93, 7.

— उप herantreiben: अग्निरेना उपाञ्जतु RV. 10, 19, 2. med.: वृक्षस्पति-
र्विश्वरूपामुपाञ्जत 1, 161, 6. पृथ्विमामुपाञ्जते AV. 5, 11, 2.

— निर austreiben, herausbringen: निर्वो गोष्ठार्दजामसि AV. 2, 14, 2.
निः पर्वतस्य गा अञ्जः RV. 8, 3, 19. निरञ्जे (dat. inf.) गाः 3, 30, 10.

— वि auseinanderreiben, durchfurchen: वि यदञ्जा अञ्जय नाव ई यथा
RV. 5, 54, 4.

— सम् 1) zusammentreiben, gewinnen: क्षामैव नः समञ्जतं रजोसि RV.

2, 39, 7. समञ्जाति वेदः 5, 2, 12. 34, 7. 1, 33, 3. — 2) zusammentreiben, zu
Paaren treiben: स्पृधः समञ्जा समत्सु RV. 6, 25, 9. — 3) feindlich zusam-
menbringen: सञ्जामिभिर्वत्समञ्जाति मीच्छे ऽजामिभिर्वा RV. 1, 100, 11. य-
त्समञ्जासि शर्धतः 7, 32, 7.

1. अञ्ज (von अञ्ज्) 1) m. a) Treiben, Zug: अञ्जेन कृण्वत्तः शीतम् (die Ma-
rut's) AV. 18, 2, 22. — b) der Treiber, ἄγός: पुरो दूर्मो अयामञ्जः (Indra)
RV. 3, 43, 2. — अञ्ज एकपाद् der einfüßige Treiber, Stürmer, wahrschein-
lich ein Genius des Sturmes; nach den Commentatoren die Sonne, Nir. 12,
29. Erläut. 165 fg. RV. 2, 31, 6. अञ्ज एकपात्सुक्तेर्विर्ध्वकिरिदिः प्रणोतु
बुध्याई क्वीमभिः 10, 64, 4. 63, 13. समुद्रः सिन्धू रजो अञ्जितमञ्ज एकपा-
तनयितुरण्विः 66, 11. VS. 3, 33. अञ्ज एकपादुदरात्पुरस्तादिश्चा भूतानि प्र-
तिमोदमानः । तस्य देवाः प्रसवं यन्ति सर्वे प्रोष्ठपदमो अमृतस्य गोपाः ॥
TAITTI. Br. 3, 1, 2, 10. in Z. f. d. K. d. M. VII, 273. Er heisst अञ्ज एकपाद्:
AV. 13, 1, 6. Vgl. अञ्जदेवता, अञ्जपाद्, अञ्जिकापाद्. — c) अञ्ज m. Bock, अञ्जो
f. Ziege (eig. behende, agilis, Ind. St. I, 428, N.) P. 4, 1, 4. AK. 2, 9, 76.
3, 4, 32. H. 1275. a. n. 2, 65. MED. 6. 2. अञ्जो भागस्तं तेष्व RV. 10, 16, 4.
1, 162, 2. 4. VS. 21, 9. AV. 9, 5, 1. Çat. Br. 2, 1, 4, 3. Kṛh. Up. 2, 6, 1.
M. 3, 6. 260. 8, 298. 11, 136. 12, 55. अञ्जा f. RV. 8, 59, 15. VS. 23, 56.
AV. 6, 71, 1. Çat. Br. 3, 3, 3, 8. 9. 4, 5, 5, 2. 5, 2, 2, 24. Bṛh. Âr. Up. 1,
4, 4. नारचैर्वत्सदत्तैरञ्जामुषैः R. 6, 75, 47. अञ्जामेकां लोकितकृत्तवर्णी (v. l.
लोकितशुक्लकृत्तां) बह्वीः प्रजाः सृजमानां सन्नपाम् । अञ्जो ह्येको बुधमाणो
ऽनुषेते ऽकृत्येनां भुक्तभोग्यामजो ऽन्यः ॥ Çvetāçv. Up. 4, 5. (Çaṁkar: अञ्जा
= प्रकृति, अञ्ज 1. = विज्ञानात्मन्, अञ्ज 2. = आचार्योपदेशप्रकाशावसादि-
ताविद्यान्धकार) 1, 9; vgl. 2. अञ्ज 3. COLEBR. Misc. Ess. I, 348. Ind. St. I, 428,
N. Ziegen sind Pūshan's Gespann Naigh. 1, 5. RV. 6, 53, 6. 57, 3. (vgl.
अञ्जाश्च). अञ्जार्चयः Ziegen und Schafe RV. 10, 90, 10. VS. 3, 43. AV. 8, 7,
25. Çat. Br. 4, 5, 5, 6. 13, 3, 3. Bṛh. Âr. Up. 1, 4, 4, 4; vgl. अर्द्ध. — d) Widder
(im Thierkreise) Gyor. im ÇKDr. Ind. St. II, 239. 278. 282. — e) Name
eines Volkes RV. 7, 18, 19. — f) m. pl. eine Art Rshi in der Welt
Brahman's SUND. 3, 5. — g) N. pr. ein Abkömmling Viçvāmītra's
Âçv. Çr. 12, 14. ein König MED. 6. 2. Sohn Nābhāga's und Vater Da-
çaratha's R. 1, 70, 42. 2, 110, 34. Sohn Raghu's und Vater Daçara-
tha's H. an. 2, 65. HARIV. 821. VP. 383. Sohn Dillpa's und Vater Dir-
ghabāhu's MATSJA-P. im VP. 384, N. — 2) f. अञ्जा a) Ziege, s. u. 1. c.
— b) N. einer strauchartigen Pflanze, deren Knollen einem Ziegeneuter
gleichen: अञ्जास्तनाभकन्दा तु सतीरा नुपत्रपिणी । अञ्जा मकौषधी ज्ञेया
शङ्खकुन्देन्दुपाण्डुरा ॥ SUÇR. 2, 171, 18. 19.

2. अञ्ज (3. अ + ञ्) 1) adj. ungeboren P. 3, 2, 101, Sch. Vop. 26, 33. Bṛh.
Âr. Up. 4, 4, 20. — 2) m. a) der Ungeborene, Ewige, unbestimmte Be-
zeichnung eines uranfänglichen, ungeschaffenen göttlichen Wesens:
अञ्जो न क्षो दाधारे पृथिवी तस्तम्भं याम् RV. 1, 67, 5. वि यस्तस्तम्भं षष्ठि-
मा रजोस्यजस्यं द्वये किमपि स्विदेक्षम् 164, 6. यः स्कम्भेन वि रोदसी अञ्जो
न यामधारयत् 8, 41, 10. अञ्जस्य नाभावद्येकमपि तं यस्मिन्विज्ञानि भुवना-
नि तस्युः 10, 82, 6. यदञ्जः प्रथमं सैवभूव AV. 10, 7, 31. 9, 5, 7. — b) Brah-
man TRIK. 3, 3, 81. H. 211. an. 2, 65. MED. 6. 2. — c) Viṣṇu AK. 3, 4,
32. TRIK. H. 214. an. 2, 63. MED. HARIV. S. 927, Z. 4, v. u. Vop. 5, 29. —
d) Çiva AK. H. an. MED. — e) Kāmadeva TRIK. H. an. MED. — f) (in
Folge einer gezwungenen Erklärung) eine Art Getreide: तत्र (अथैता) कि-